

Til: Deltakere på SOS 2001: Moderne sosiologisk teori.

Fra: Ragnvald Kalleberg

Om: Disposisjon og stikkord til: Moderniteten som historisk (men ufullendt) prosjekt. "Demokratisering av demokratiet". Menneskelig kreativitet. Mikro-makro.

Tid/sted: Tirsdag 14/10-03, kl. 12.15-14. Aud. 1, ES

LIKHET OG ULIKHET.

- Noen antakelser. Grader av virkeliggjøring av likhet og ulikhet. Konstruktivt spørsmål: "An enduring question is, therefore, whether greater political equality and a more fully democratic system might be attained, and if so, how" (s. 132).
- Distribusjon av tilgang til makt- resursser. "In any given society, access to political resources by an individual or a group appears to be dependent on at least five major factors. These factors provide the possibilities and lay down the limits for attaining political equality in that society" (s. 133).
- Grenser og muligheter. 1) Hell. 2) Menneskelige tilbøyeligheter. Lokalisme og lokal solidaritet og empati versus universalisme. 3) Gitte resursser; voksende, stabile ulikheter. Matteus-prinsippet. 4) Muligheter for opposisjon og motstand. 5) Teknologi og institusjoner.
- Demokrati, polyarki og markeds-kapitalisme. Teoretisk uforenlighet. Uforenlighet i praksis. Utsiktene til politisk likhet i land med markedsøkonomier.

TO TEORIER OM DEMOKRATISERING

- Hvorfor har demokratisk styreform blitt så populært? (s. 145). Det literale svaret. Fukuyama.
- Problematisering av F. F. og andre synspunkter.
- Demokratisering av demokratiet. Dialog-demokrati. Liberalt, representativt demokrati vs. deliberativt demokrati vs. det epistemiske perspektivet på demokrati.
- Demokratiseringstendenser på forskjellige områder: de nære relasjoner, sosiale bevegelser og selvhjelp-grupper, organisasjonslivet, den globale orden.
- Demokrati og solidaritet.
- Demokrati, ulikhet og makt.

HANDLINGSTEORI (TEORIER OM HANDLING).

- Betydningen av handlingsteori i sosiologien. Tre tradisjoner: rasjonell handling (mål-middel orientert, instrumentell), normative teorier (verdier, normer, forventninger, roller) og teorier som legger vekt på menneskelig kreativitet (amerikansk pragmatisme).
- Handlingsrasjonalitet og dens underforståtte antakelser. Intensjonalitet, kroppslighet, sosialitet.
- Handlingers referanseramme. utfordringer for fremtidig teoretisering med relasjon til Parsons teoretisering.
- Samarbeid og kreativitet i økonomisk handling.
- Konklusjon.

FAKTISITET OG PROSJEKT.

- Den liberal-utilitaristiske forståelse.
- En konservativ tradisjon.
- To store forsøk på å overvinne subjekt-objekt dualismen. Parsons og eksistensialistene.
- Sartres hovedbegreper: prosjekt, faktisitet, situasjon, det imaginære og dets relasjon til faktisiteten.